

/ **MultijOB**, een arbeidsbemiddelingprogramma

/ **MaxiLOVE**, een partnerbemiddelingsprogramma

/ **Silvia**, uitzendconsulente / **Hollie**, werkloze motivatietrainer

/ **Bert**, langdurig werkloos proefpersoon voor de enkelband

/ **Freddie**, de sprekende enkelband

/ **Adriana**, werkloze muzikante

/ **Wachtenden**

De Nieuwe Vriendelijkheid

TILL MÜLLER-KLUG – vertaald door Daniëlle de Regt

o. Intro

MultijOB (Gong-jingle): Goedendag, mijn naam is MultijOB, versie één punt één. Ik ben een innovatief en meelevend arbeidsbemiddelingprogramma. In mij sluimeren gegevens over de levens van miljoenen mensen. Ik zorg voor ieder van jullie. Ik ken u goed en grondig. Ik ken uw persoonlijke wensen en capaciteiten. Ik heb een statistische neus voor uw angsten en tekortkomingen. Maar ik ben ook zelfkritisch. Levenslang leren geldt ook voor mij, MultijOB, versie één punt één. Dagelijks verzamel ik nieuwe ervaringen, analyseer ik ze en verhoog ik mijn bemiddelingsintensiteit, net zoals onze menselijke medewerkers. We nemen allemaal deel aan een faire en vrolijke wedstrijd. Komt u mij bezoeken in uw plaatselijke uitzendbureau. Wie weet, misschien kan ik u een aanlokkelijk aanbod doen. We zoeken nog geëngageerde proefpersonen voor ons pilootproject *De Nieuwe Vriendelijkheid*. We staan op de drempel van een maatschappelijke kwantumsprong inzake motivatie en bemiddelingsintensiteit. Wees erbij, ik kijk naar u uit!

1. Wachtruimte

MultijOB gong: 184, alstublieft.

Adriana: Ik ben 433. Ik ben hier voor het eerst. Ik bekijk de mensen in mijn buurt en lees de krantenkoppen waarachter velen zich verschuilen. Miljoenen oplagen berichten over miljoenvoudige werkloosheid. Dat moet wel een gevaar voor de volksgezondheid zijn.

Eerste wachtende: Ik ben 204. Een lichtblauw papiertje met zwarte cijfers erop. Ziet eruit als een tombolalot, met het verschil dat er hier niets te winnen valt. Dit werklot is een flop.

Tweede wachtende: Ik ben de flexibele 55. Drie uur naar het werk rijden maakt me helemaal niks uit.

Derde wachtende: Ik ben moe.

MultijOB: Mededeling: op dit moment wachten 345.567 open vacatures op uw sollicitatie.

Hollie: Maar niet in mijn branche! Ik ben 207, ik ben motivatietrainer. Ik breng de uitgeblusten nieuw vuur. Ik ben precies datgene waar in deze begrafenisstoet de grootste behoefte aan is: benzine voor de ziel!

Eerste wachtende: Kijk daar eens, de rode A op die poster! Ze hebben pas geleden voor bakken geld hun logo grafisch laten oppoetsen, maar ik zie helemaal geen verandering!

Hollie: Klopt, ik ook niet.

Eerste wachtende: Want in werkelijkheid blijft hier namelijk alles bij het oude: A van achterlijk.

MultijOB: Attentie, tweede oproep voor 184, alstublieft.

2. Silvia's bureau

Silvia: 184! Niemand met dit mooie getal? Dan doe ik er nog eentje bij!

Multijob: 185, alstublieft!

Silvia: Ben ik te snel, of zijn er daarbuiten een paar tijdens het wachten in slaap gesukkeld? Sommigen kunnen niet bijbenen met het nieuwe tempo. Die trekken hun nummertje en vertrekken naar dromenland omdat ze denken dat het uren tot een halve dag duurt. Maar de tijden zijn veranderd, en de wachttijden ook! Sinds we die nieuwe software hebben, speelt alles zich hier in minuten en seconden af...

Tikt het volgende nummer in.

3. Wachtruimte

MultijOB: 201, alstublieft.

Bert: Ik ben de nerveuze 39. Mevrouw Strasser, ik haat je. Je hokt daar achter die deur zonder klink. Die heb je eraf laten schroeven zodat mensen zoals ik niet bij je kunnen binnenploffen. Want ploffen moeten we maar ergens anders doen. En wanneer iemand zoals ik bij het ontploffen jou er toch graag bij wil hebben en absoluut naar binnen wil, naar binnen moet, om je zijn ontploffing te laten zien, dan kan hij geen klink vinden. Je kunt alleen maar aan de deur krabben, maar daarvan gaat die niet open. Je moet eerst gaan zitten en wachten, of op de loer gaan liggen tot jij opduikt, en dat duurt zo lang...

Eerste wachtende: A van afschrijven.

Hollie: Iedere derde van deze wachtgezichten is een stomme schreeuw naar verheffing. Niemand zou die beter kunnen realiseren dan ik. Niet van buiten, met het scalpel, bloedvergiëttend, maar van binnen, meelevend en pijnloos. Met alleen mijn stem breng ik vermoeide gemoederen in beweging en schroef ik innerlijke mentaliteiten op, tot de façade vrolijk fonkelt.

Tweede wachtende: Excuseer, kan iemand me even helpen om een raam te openen? Het is hier zo bedompt.

Derde wachtende: Vergeet het, die zijn afgesloten zodat niemand eruit springt.

Eerste wachtende: A van angsthaas.

MultijOB: Attentie, laatste oproep voor 188, alstublieft!

Hollie: Bingo! Nu zijn we toch al aanbeland bij de eerste motiverende maatregel die voor het grijpen ligt in deze snerttent: er valt hier eindelijk een prijs! Dat er met de wachtnummertjes ook iets gewonnen kan worden: kleine tot middelgrote geld- en andere prijzen, fantasierijke beloningen die om de dertig wachtnummertjes weggegeven kunnen worden. En van zodra het winnende nummer omgeroepen wordt, knarst er een opzweepende sirene. Overal in het kantoor lichten de schermen op in alle kleuren van de regenboog en dan is het eindelijk afgelopen met het schijndode voor-zich-uit-staren in de wachtkamers. Dan horen we buiten in de gangen weer vreugdekreten! Mensen springen op uit hun grauwgrijze plastic stoeltjes, zwaaien met hun nummertje en dan is er al iemand het bureau van zijn dossierbeheerder ingestormd die roept: 'YES! 207! Hier is mijn nummer! Ik heb GEWONNEN!'

4. Silvia's bureau

Silvia: 188 voor de derde, 188 voor de vierde keer? Wat is er vandaag toch aan de hand? Ofwel heeft het scherm een loszittend contact, ofwel is er niemand meer. Dus naar buiten, de vloer op, om te checken, of nog een poging doen met nummer... 189? Ach, ik word weer helemaal warm vanbinnen wanneer ik denk aan die honderdneuentachtig van vorige week! Ansgar! Die was echt maar net zo groot als zijn wachtnummertje en dan die verlangende, werkzoekende blik... Lieve 189, stuur me alsjeblieft weer net zoiets moois als de laatste keer. Lieve 189, bij dit werk kan ik er niet aan ontsnappen dat ik naar grauwe, aangezuurde gezichten moet kijken, en des te groter wordt mijn begeerte naar afwisseling. *Ze tikt het volgende nummer in.*

5. Wachtkamer

MultijOB: 189, alstublieft.

Bert: Tijdens het wachten en uitblazen steekt vertwijfeling de kop op. In mijn voorhoofd en neusgaten begint het te sissen, dat is de drukvermindering. De gevoelde woede vermindert. Op een gegeven moment volstaat het niet meer om te ontploffen. En als je sowieso nog eens een keer naar buiten stapt, mevrouw Strasser, dan doe je het altijd op deze ongevaarlijke momenten, alsof je een ingebouwde barometer hebt.

MultijOB: Aandacht, veiligheidsmededeling: Deze wachtruimte is een niet-rokerruimte.

Derde wachtende: Zeg, wat deelt u daar uit?

Adriana: Folders. Hier, alstublieft!

Derde wachtende: 'Er zijn veel meer mensen die iets willen doen, dan er betaald werk is. Handelen daarom degenen die vrijwillig afzien van betaalde arbeid, juist niet in het algemeen belang? De verantwoordelijkheid en de kunst van de productieve werkloosheid moeten daarom erkend en gestimuleerd worden, wat beslist een berg werk betekent. Laten we er eindelijk aan beginnen!'

Oké, eerlijk gezegd ben ik niet helemaal mee. Wat wordt daar eigenlijk mee bedoeld?

Adriana: Dat betaald werk niet alles is. We hebben altijd wel iets te doen, te zeggen of te zingen en daar ga ik gelijk mee beginnen!

Neemt haar gitaar en zingt 'Nooit meer voor de middag' van Bernadette La Hengst.

6. Silvia's bureau

Silvia: Sinds we geen overheidsinstantie maar een onafhankelijk agentschap zijn, is de sfeer bij ons veel jovialer geworden. *De Nieuwe Vriendelijkheid* verbetert het arbeidsklimaat.

MultijOB: 213 voor een pasbeurt in kamer 101, alstublieft.

Silvia: Natuurlijk berust *De Nieuwe Vriendelijkheid* op wederkerigheid. Niet alle mensen zijn daartoe

in staat. Sommigen zijn voor *De Nieuwe Vriendelijkheid* al té gefrustreerd of hebben het vriendelijk zijn niet aangeleerd gekregen of hadden daar gewoon geen zin in. Maar ook deze mensen laten we niet in de steek. We geven hen een persoonlijk hulpje om hen bij te staan of preciezer gezegd: we bevestigen het aan hun linkerenkel. Freddie, de sprekende enkelband, helpt langdurig werklozen bij hun zoektocht naar werk en bij een succesvolle verwerking van het dagelijks leven. Een kleine opvrolijker, die u bij iedere stap en trap begeleidt en telkens nuttige raad paraat heeft.

7. Wachtruimte

Multijob: Attentie, tweede oproep: 213 voor een pasbeurt in kamer 101. Onthoudt u alstublieft goed uw wachtnummertje en houdt uw documenten gereed. Zo verkorten wij onze wachttijden. Dank u.

Hollie: Dus, alleen omdat ik in dit agentschap zit en een nummertje in mijn hand houd, zou ik een werkloze moeten zijn? Maar vanbinnen werk ik toch? Onophoudelijk borrelen er in mij gedachten en concepten. Ik ben een langdurig ideeënhebber en daar zal ik nu ook naar handelen, 207 of niet.

Ze klopt op Silvia's deur.

8. Silvia's bureau

Silvia: Binnen!

Hollie: Geen klink!

Silvia: O, vergeten.

Het geluid van het openen van een deur.

Hollie: Goedendag, ik werd ingehaald.

Silvia: Hoezo?

Hollie: Hier, ik heb nummer 207. Een kwartier geleden schommelde het scherm nog tussen de honderdtachtigers. Toen was ik eventjes afgeleid, ging alles gewoon aan mij voorbij, en nu staat de teller op 213...

Silvia: 214. Onze nieuwe software MultiJOB minimaliseert de bemiddelingstijden.

Hollie: Mooi is dat. Moet ik nu weer duizend nummers wachten tot ik weer aan de beurt ben?

Silvia: 993 om precies te zijn. Maar nu bent u er toch al. Hartelijk welkom!

Hollie: Dank u.

Silvia: Waarschijnlijk zullen wachtnummertjes sowieso snel overbodig zijn. We realiseren hier namelijk juist het grote project van *De Nieuwe Vriendelijkheid*. Laten we toch jij tegen elkaar zeggen. Ik heet Silvia.

Hollie: Hollie. Aangenaam.

Silvia: Dat is wederzijds. Ik ben blij dat je zo vriendelijk bent. Vind je ook niet dat vriendelijkheid in deze tijden, in dit land, in deze stad en in het bijzonder in deze wijk, een bijzonder schaars goed is geworden?

Hollie: Zeker, en het komt er juist op aan om vriendelijkheid in het rond te strooien, lieve Silvia.

Silvia: Oh, dat klinkt goed!

Hollie: Vriendelijkheid vermenigvuldigt zich door verkwisting. Hoe meer ervan naar buiten gesmeten wordt, des te meer komt er weer naar binnen, dat is het één maal één van de emotionele rijkdom.

Zojuist nog voor de deur bijvoorbeeld overviel me het idee van een wachtnummertjes-tombola...

Silvia: Aha!

Hollie: En nu, als de wachtnummertjes snel afgeschafte zullen worden, dan is dit idee helemaal niets meer waard. Maar dat maakt mij nu eens helemaal niks uit, want ik voel in mij een nieuwe ideeënlawine ontstaan en aan het rollen gaan en daarmee zou ik je graag vriendelijk mee willen overstelpen.

Silvia: Begraaf me eronder, alsjeblieft. Ik heb dat nodig!

Hollie: Ik zie voor velen van ons een grote periode van vrije tijd aanbreken maar alleen de vreugde daarover blijft uit. Machines staan in voor het geploeter, maar de mensen willen terug onder hun juk, omdat ze niets beter geleerd hebben en niet voldoende onderwezen zijn in de werkloosheid. Dat kan veranderd worden!

Silvia: Ah ja, heel graag zelfs, en hoe?

Hollie: Met een vederlicht driepuntenplan: Ten eerste: datgene wat vroeger niet als werk gold, als Nieuwe Arbeid aanduiden. Ten tweede: het werk dat voorhanden is in kleine brokjes verdelen, verleidelijk garneren en opdienen. Ten derde: van mini-jobs, minutenjobs maken.

Silvia: Hollie, dat schreeuwt om een simulatie. Ik zou je hier en nu graag een twintig-minuten-job aanbieden!

Hollie: Ik tril van blijdschap en verwachting!

Silvia: Op de derde verdieping is er een cafetaria voor de klanten. Ik val daar zelf niet zo graag binnen omdat... Weet je, we beleven op dit moment steeds vaker atmosferische turbulenties. Anders gezegd: grove onvriendelijkheden tot handtastelijkheden van moeilijke klanten die we tot nu toe niet warm konden krijgen voor *De Nieuwe Vriendelijkheid*. Daarom vermijden we, in de mate van het mogelijke, om

deze anti-vriendelijken in de gang of in de cafetaria tegen het lijf te lopen. Anderzijds smaakt de koffie uit de machine van hier zo afschuwelijk, vergeef me mijn taalgebruik...

Hollie: : Excuseer, een vraag tussendoor: ik moet dus koffie voor je gaan halen?

Silvia: Sorry, maar wat denk je wel van mij? Geloof je nu echt dat ik onze nieuwe vriendschap in gevaar zou brengen door zo'n vernedering? Nee, Hollie, ik wil je een betrekking aanbieden: voor twintig minuten moet jij mij wachtruimteonderzoeker zijn.

Hollie: Wat is mijn takenpakket?

Silvia: De zachte verkenning van de wachtruimte. Vredig, vriendelijk en onopvallend peil je naar de stemming. Een klein babbeltje hier, een opmonterende glimlach daar. Terloops één of andere vraag stellen: hoe voelt het wachten bij ons, en wat zijn de verwachtingen? Wie lijkt gemotiveerd, en wie moe? Worden er op de gangen kliekjes gevormd? Wordt er in de cafetaria gejammerd, geklaagd, gelachen of gejubeld, en indien ja, waarover? Hier zijn bonnetjes voor koffie en koeken, voor een gunstig gespreksklimaat. Drie ervan zijn voor jou.

Hollie: Akkoord, ik zal als wachtruimteonderzoeker deelnemen aan deze simulatie.

MultijOB scangeluid: Hollie Heinze, succesvol bemiddeld als wachtruimteonderzoeker voor twintig minuten.

Silvia: Veel succes met je missie!

MultijOB maakt een jackpotgeluid: Succesmelding uit Zuid-Erlangen! Zojuist heeft onze collega, mevrouw Angelburg, in haar rayon sinds het begin van deze maand de 237ste werkzoekende bemiddeld. Daarmee is ze de nieuwe nummer 1 van onze nationale lijst met toppers...

Silvia: Bedankt, begrepen. Mijn maandstatistiek, alstublieft.

MultijOB: 13 succesvolle bemiddelingen, op dit moment nummer 84 op de nationale lijst met toppers. Attentie, veiligheidsmededeling: uw bureel deur is niet honderd procent gesloten en bevindt zich in kierstand.

Bert stormt binnen:

Zo, nu ben je de mijne!

Silvia: Kunt u niet kloppen?

Bert: Vooruit, waar ben je, mevrouw Strasser!?

Silvia: Het spijt me, mevrouw Strasser werkt hier niet meer. Kan ik u misschien helpen?

Bert: Wat? Ik versta niks, het is nu zo lawaaierig in mijn hoofd. Mevrouw Strasser, komt u alstublieft naar buiten, ik zal u niets doen...

Silvia: Mijn god, u bent vuurrood. Slaat u maar eens op de tafel!

Bert: Wat?

Silvia: Vooruit, sla op mijn bureau, doe het!

Bert doet het.

Silvia: Caramba! U heeft echt kracht. Wat wilt u dan van mevrouw Strasser?

Bert: Ik wil een klacht indienen... Mevrouw Strasser had aan het begin van dit jaar te veel geld naar mij overgeschreven... 3452 euro...

Silvia: En toen heeft u later een vordering tot terugbetaling ontvangen maar u had dat geld al lang uitgegeven, en op een bepaald moment kwam de gerechtsdeurwaarder en na hem de grote woede en die heeft u tenslotte naar hier gedreven. Klopt dat?

Bert: Ja. Kan ik nu... gaan?

Silvia: Nee, blijft u nog eventjes. Weet u, de grote woede spoelt steeds vaker mensen zoals u in ons agentschap binnen. Maar *De Nieuwe Vriendelijkheid* geeft iedereen een tweede kans. Ik zal die vordering tot terugbetaling tot nader order uitstellen. Bovendien bied ik u een betaalde plaats aan in een door ons persoonlijk begeleid testprogramma.

Bert: En wat moet ik daar doen?

Silvia: U vierentwintig uur per dag laten begeleiden en adviseren door een persoonlijke verzorger.

Bert: Betekent dit dat we nu samen naar huis gaan?

Silvia: Nee, uw begeleider heet Freddie. Doet u alstublieft uw linker broekspijp omhoog.

Bert: Hm, ik had anders nog wel een paar vragen...

Silvia: Die zal Freddie beter kunnen beantwoorden dan ik, want laat dat nu juist zijn job zijn.

Klik van de enkelband

MULTIJOB scangeluid:

Bert Schönemann, zeefdrukker, langdurig werkloze, tot nader order succesvol bemiddeld in het elektronische enkelbandprogramma. Freddie 14 nu activeren?

Silvia: Activeren.

Bert: Hallo Bert Schönemann! Ik ben Freddie, jouw kleine, mobiele vriend en raadgever in alle levens-

omstandigheden. Bert, je hebt er toch zeker niets op tegen dat ik je met 'je' aanspreek? Dank je, dat is aardig van je. Wij zitten namelijk dicht bij elkaar, op de huid zelfs, haha, en dan voelt 'jij' gewoon gepast aan. Bert, ik vertel je zo direct graag meer over mezelf en ons nieuwe programma maar dat kunnen we ook buiten doen. Je ziet zelf wel dat mevrouw Novak veel te doen heeft en we willen haar niet langer storen. Dus, gaan we?

Bert: Ja, we gaan.

Freddie: Ach Bert, zeg alsjeblieft nog eventjes 'tot ziens' tegen mevrouw Novak. Dat kost niets en maakt altijd een goede indruk.

Bert: Tot ziens, mevrouw Novak.

Silvia: Tot ziens, meneer Schönemann, en veel succes!

9. Straat

Freddie: Zie je, dat ging heel gemakkelijk. Hé Bert, wij gaan het vast goed met elkaar kunnen vinden. Wie weet, misschien worden we naar het einde toe zelfs hele goede vrienden. Denk je niet? Nou ja, geen wonder dat jij je dat nog niet kunt voorstellen, we leren elkaar nog maar net kennen. Je moet in ieder geval weten, Bert, dat ik niet alleen betweterspreuken in petto heb. Je kan met mij ook veel plezier beleven! Ik heb bijvoorbeeld een heleboel muziek aan boord, meer dan 5000 liedjes! Stel je eens voor dat dit allemaal vinylplaten zouden zijn, dan had je nu een loodzwaar blok aan je been, haha. Je houdt toch wel van muziek? Ik dacht zo bij mezelf, iedereen houdt van muziek maar niet iedereen houdt van dezelfde muziek. Bij mij, Bert, heb je de vrije keuze: rock, pop, hiphop, soul, drum 'n bass, electro, schlagers, klassiek of gospels. Preciezer: gospels, dat zijn die religieuze liederen die ze in Amerika in de kerken en op de katoenplantages zingen:

Zingt: We shall overco-ho-home, we shall overco-ho-home...

Maar het moet natuurlijk geen gospel zijn, Bert. Ik speel voor jou wat je maar wilt. Je kan me zelfs thuis op je stereo-installatie aansluiten, als je er een hebt. Nee? Maakt niet uit, mijn ingebouwde luidspreker is ook goed luid...

Bert: Klopt. Kun je die ook zachter zetten?

Freddie: O, spreek ik te hard of te snel voor je? Geen probleem, Bert, dan spreek ik zachter en trager. Vandaag hebben we overigens de rest van de dag vrij. Geen sollicitatietraining, geen etiquette, geen computerkursus, we willen gewoon samen plezier hebben. Vandaag is onze kennismakingsdag. Kijk uit, Bert, het stoplicht is nog rood!

Bert: Maar er komt geen auto aan!

Freddie: Dank je voor het blijven staan, Bert. Dat is aardig van je. Bij rood licht doorlopen maakt een slechte indruk. Bovendien moet je aan kinderen het goede voorbeeld geven.

Bert: Hier zijn geen kinderen. Hier is verdorie geen hond op wie ik wat voor indruk dan ook zou kunnen maken!

Freddie: Al goed, ga dan maar. Het is trouwens toch groen geworden. Bert?

Bert: Ja!

Freddie: Zeg, ik wil je echt niet op de zenuwen werken. Kijk eens, wij twee zullen het goed met elkaar kunnen vinden zolang we rekening met elkaar houden en vriendelijk zijn tegen elkaar. Ons programma heet niet voor niets *De Nieuwe Vriendelijkheid*. Natuurlijk verdien je er ook geld mee, waardoor we ook een bepaalde mate van inzet van jou verwachten. Je weet wel, geven en nemen, en zo. Maar ik wil daar helemaal niet lang over doorzeuren. Vandaag is onze kennismakingsdag. Vandaag willen we samen plezier maken...

Bert gaat een krantenwinkel binnen:

En dat zullen we. Volker, Tagchen, een groot biertje! Zeg, Freddie, jij ook een slokje?

Freddie: Dank je, Bert, dat is aardig van je maar ik drink niet. Ik slurp alleen maar stroom, haha.

Bert: Ach Freddie, vandaag maak je eens een uitzondering. Proost, mijn beste!

Hij giet zijn bier over de enkelband.

10. Silvia's bureau

MultiJOB alarmgepiep: Attentie, veiligheidsmededeling: Freddie 14 meldt een vochtigheidsinbreuk en gaat in de slaapstand.